

Številka: 35409-96/2024-12

Datum: 29. januar 2025

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi 38.b člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23), 77. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24; v nadaljevanju: ZVO-2) in 101.b člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O, v nadaljevanju: ZON), na zahtevo Zavoda za gozdove Slovenije, v postopku ugotavljanja obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje gozdnogospodarskega načrta, naslednjo

ODLOČBO

- 1. V postopku priprave gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Marija Reka, izdelanega za obdobje 2024-2033, ni treba izvesti celovite presoje vplivov na okolje.**
- 2. V tem postopku ni bilo stroškov.**

Obrazložitev

I.

(Vloga in predmet postopka)

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo) je dne 31. 5. 2024 z Območne enote Celje Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS), ki ga po pooblastilu direktorja ZGS zastopa Aleksander Ratajc, vodja Območne enote Celje, prejelo vlogo št. 3402-3/2023-3 z dne 31. 5. 2024, s katero ministrstvo obveščajo, da pripravljajo gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Marija Reka (v nadaljevanju: GGN), ki bo izdelan za obdobje 2024-2033. V nadaljevanju podajajo vse potrebne informacije obvestila o nameri priprave GGN, skladno z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje, Prilogo 2, podrobnejše informacije pa so na razpolago v osnutku GGN št. 09-32/24 z dne 30. 5. 2024, ki ga je skladno s 14. členom Zakona o gozdovih potrdil strokovni svet OE Celje in je bil dostopen na spletnem odlagališču velikih datotek (SOVD). Ministrstvo ga hrani v informacijskem sistemu skupaj z vlogo pod št. 35409-96/2024-2570-1.

V vlogi so navedene informacije o pravni podlagi, pristojnih organih in postopku priprave GGN, o območju, za katerega se izdeluje GGN, in o povezavi GGN z gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarskega območja Celje:

Obveznost priprave GGN sledi iz 14. člena Zakona o gozdovih (ZG) ZG v 56. členu opredeli, da gozdnogospodarske načrte izdeluje ZGS, za obdobje 10 let (15. člen ZG), torej obnova poteka vsakih 10 let. Pomembno izhodišče za GGN predstavlja strateški gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja (GGN GGO), ki podrobneje določa imena in območja gozdnogospodarskih enot ter obdobje veljavnosti gozdnogospodarskih načrtov, ki se zanje izdelajo. V veljavnem GGN za GGO Celje 2021-2030 je za GGE Marija Reka določeno obdobje veljavnosti 2024–2033. GGN GGE Marija Reka 2024–2033 tako predstavlja obnovo načrta za isto GGE, ki se izdelata zaradi posodobitve stanja gozdov z novimi podatki in temu prilagojene določitve obsega gozdnogospodarskih ukrepov.

Kot sledi iz 61. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) ter iz 14. in 15. člena Zakona o gozdovih, osnutek GGN določi strokovni svet območne enote ZGS. ZGS osnutek načrta z zahtevanimi prilogami pošlje na ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, do 31. maja v prvem letu ureditvenega obdobja skupaj z vlogo za odreditev javne razgrnitve GGN. Po opravljeni javni razgrnitvi in javni obravnavi svet območne enote ZGS obravnava pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na tej

podlagi ZGS pripravi predlog GGN, ki ga določi svet območne enote ZGS. ZGS mora k predlogu GGN pridobiti mnenje organizacije, pristojne za varstvo narave, in mnenja lokalnih skupnosti, na območju katerih leži GGE. ZGS predloži predlog GGN skupaj s predpisanim soglasjem oziroma s predpisanimi mnenji ministrstvu, pristojnemu za gozdarstvo, najpozneje do 1. oktobra prvega leta novega obdobja. GGN GGE sprejme minister, pristojen za gozdarstvo.

Lega GGE Marija Reka znotraj GGO Celje je v vlogi prikazana na sliki. Leži na območju občin Žalec, Prebold in Tabor, v k.o. Pongrac, Liboje, Matke, Marija Reka, Miklavž in Črni vrh. GGE meri 7.775,47 ha, od tega je 5.854,76 ha gozdov.

GGN so izdelali ob upoštevanju ciljev, usmeritev, strategij, ukrepov in funkcij gozda iz GGN za GGO Celje (2021-2030), za katerega je bila izvedena celovita presoja vplivov na okolje in potrjena njegova sprejemljivost z odločbo št. 35409-715/2022-25 z dne 27. 2. 2023. V vlogi so splošno opisane tudi ključne relacije med GGN GGE in GGN GGO.

Ministrstvu predlagajo, naj odloči, da za GGN GGE ne velja obveznost izvedbe CPVO po 2. odstavku 77. člena ZVO-2 iz naslednjih razlogov:

GGN sicer na kartah prikazuje pregled in zasnovo gozdne infrastrukture in drugih načrtovanih posegov v gozdni prostor, vendar izvedbe posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje po ZVO-2, navedenih v Prilogi 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (pogozditve, gozdne plantaže in krčenje gozdov), s tem prikazom ne določa, ne načrtuje niti ne določa pogojev za njihovo izvedbo.

V GGE se nahajajo varovana območja narave, in sicer varstvena območja – območja omrežja Natura 2000 (SI3000314 - Bistrica pri Libojah, SI3000376 - Savinja Celje – Zidani Most, SI3000279 – Kopitnik in SI5000026 - Posavsko hribovje), vendar se z GGN ne bodo načrtovali posegi v naravo iz prvega odstavka 101.d člena ZON, kot so navedeni v Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, niti GGN ne predstavlja pravne podlage za izdajo dovoljenj za posege v naravo, zato po določbi 101a. člena ZON presoja sprejemljivosti ni potrebna.

Ministrstvu predlagajo, naj na podlagi 3. odstavka 77. člena ZVO-2 ugotovi, da izvedba GGN GGE Marija Reka (2024-2033) ne bo imela verjetno pomembnih vplivov na okolje, ob upoštevanju predpisanih meril glede značilnosti GGN, njegovih vplivov in območij, ki bi lahko bila prizadeta zaradi vplivov GGN, njihovega pomena in ranljivosti. Pri tem naj upošteva, da dosedanje izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov na obravnavanem območju ni imelo pomembnih vplivov na okolje, naravo, krajino, zdravje ljudi ali kulturno dediščino. Svoj predlog podrobneje utemeljujejo:

GGN prikazuje območja, kjer krčenje gozdov ni dovoljeno (varovalni gozdovi – 151,48 ha) in območja, kjer krčenje gozdov zaradi poudarjenih ekoloških in socialnih poudarjenih funkcij gozda praviloma ni dopustno (3.323,57 ha) ter s tem posredno vpliva na določanje namenske rabe prostora občinskih prostorskih načrtov, tako da dopušča krčenje gozda le tam, kjer verjetno pomembnih vplivov na okolje ne more imeti (642,40 ha), pri čemer je bilo v obdobju 2012–2024 po podatkih GGN izkrčeno zaradi kmetijstva 7,03 ha gozdov na različnih lokacijah in zaradi rudarstva 0,89 ha gozdov. Gozdnatost se v zadnjem ureditvenem obdobju ni spremenila (75 %). Na podlagi preteklih izkušenj ugotavljajo, da večjega pritiska z vidika krčitev gozdov ni, če pa bi se v bodoče pojavili, pa GGN GGE s funkcijami gozdov in ustreznimi usmeritvami usmerja krčitve v predele, kjer ne bodo imele bistvenih vplivov na okolje.

Pri načrtovanju ostalih gozdnogospodarskih ukrepov, ki se načrtujejo z GGN (potrebna gojitvena in varstvena dela, dela za preostale funkcije gozdov), so bile v GGN Marija Reka (2024–2033) upoštevane so bile strokovne podlage in predpisi s področja varstva kulturne dediščine ter vključene:

- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka (2024–2033), ZRSVN OE Celje, Celje, januar 2024,
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Marija Reka, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Celje, Celje, april 2024,
- Usmeritev s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Direkcija RS za vode, februar 2020.

Menijo, da GGN ne vsebuje posegov, ki bi lahko imeli pomembne vplive na okolje oz. so vplivi izvedbe malo verjetni.

Okoljskih problemov, ki bi jih povzročala izvedba dosedanjih GGN, pri analizi najnovejših podatkov, pridobljenih pri obnovi GGN GGE, ni bilo zaznati, predmetna obnova GGN GGE Marija Reka pa predstavlja le manjše dopolnitve že obstoječega načina gospodarjenja z gozdovi. Način gospodarjenja z gozdovi se z obnovo načrta ne spreminja, obseg načrtovanega možnega poseka ostaja v mejah prirastka.

Vplivi izvedbe z GGN načrtovanih, dopuščenih ali usmerjenih aktivnosti (sečnja, spravilo, gojitvena dela, varstvena dela, gradnja prometnic, krčitve) bi lahko bili trajni in nepovratni, vendar so ob dosedanjih izkušnjah z gospodarjenjem z gozdovi v tej GGN GGE in ob nadaljnjem upoštevanju omejitev iz Zakona o gozdovih in Pravilnika o varstvu gozdov in usmeritev iz GGN, ki temeljijo tudi na smernicah drugih sektorjev (ZRSVN, ZVKD in DRSV), malo verjetni.

V GGE se nahajajo vodovarstvena območja in viri pitne vode (Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16), na katere bi lahko gospodarjenje z gozdovi vplivalo, vendar jih GGN ustrezno obravnava skozi hidrološko funkcijo gozdov in zanje določa ustrezne usmeritve (v poglavju 6.2.2. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov), pripravljene ob upoštevanju predpisov o vodovarstvenih območjih in vodovarstvenih režimov. Na vodovarstvenih območjih ni predvidenih območij odpiranja z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami, krčitve gozdov pa praviloma niso dopustne.

V GGE so na podlagi karte verjetnosti pojavljanja plazljivih območij določena plazljiva območja (Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov na 1.129,26 ha, velika verjetnost na 2.659,59 ha in srednja vrednost na 1.190,49 ha), ogrožena zaradi škodljivega delovanja vode, kjer bi lahko imelo izvajanje GGN pomemben vpliv, saj so določene aktivnosti po predpisih o vodah na ogroženih območjih celo nedopustne, vendar GGN vsebuje ustrezne usmeritve za izvajanje spravila in načrtovanje gradnje gozdnih prometnic, namenjene preprečevanju erozijskih procesov, zagotavljanju stabilnosti pobočij in urejanju odvoda meteornih voda, npr.: na plazljivih območjih, določenih s kartami ni odpiranja z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami; prav tako na teh območjih krčitve praviloma niso dopustne).

Na območju GGE se nahajajo številne enote kulturne dediščine, ki jih GGN obravnava v okviru funkcije varovanja kulturne dediščine (38,9 ha na 1. stopnji poudarjenosti, 1,3 ha na 2. stopnji poudarjenosti ter točkovni objekti). GGN zanje določa ustrezne usmeritve za njihovo varstvo, pri čemer so bile upoštevane strokovne podlage in predpisi s področja varstva kulturne dediščine, zato je verjetnost, da bi GGN pomembno vplival na njihove lastnosti, majhna (na območjih varovanja kulturne dediščine ni prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest in gozdnih vlak; na teh območjih krčitve gozda praviloma niso dopustne; vsi objekti kulturne dediščine so navedeni tudi v E4 obrazcu, splošne usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine so zapisane v poglavju 6.2.2, konkretne usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine pa v poglavju 12.1.13.).

Ministrstvu zato predlagajo, naj skladno s 6. odstavkom 77. člena ZVO-2 odloči, da v postopku priprave GGN GGE Marija Reka (2024-2033) ni treba izvesti celovite presoje vplivov na okolje.

II.

(Določbe predpisov)

Po 77. členu ZVO-2 je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta ali njihovih sprememb (v nadaljnjem besedilu: plan), ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države za področje gozdarstva, če:

A. predstavlja okvir za presojo vplivov na okolje, ali če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu s tem zakonom.

Obveznost te presoje se ugotavlja v skladu z določili Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2). V prilogi 1 te uredbe so navedeni posegi v okolje iz dejavnosti gozdarstva, in sicer:

A.III Pogozditev, osnovanje gozdne plantaže ali krčitev gozda:

A.III.1 na površini nad 30 ha - obvezna presoja vplivov na okolje,

A.III.2 na površini najmanj 15 ha pri pogozditvi, osnovanju gozdne plantaže ali krčitvi in na površini 5 ha ali več, ko je poseg krčitve na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave - obvezen predhodni postopek.

B. če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave.

Po 101. členu ZON je treba za vsak plan ali spremembo plana, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni državni organ ali pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti, tudi za področje gospodarjenja z gozdovi, ki bi lahko pomembno vplival na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje sam po sebi ali v povezavi z drugimi plani, izvesti presojo sprejemljivosti njegovih vplivov oziroma posledic glede na varstvene cilje teh območij. Oceno o sprejemljivosti vpliva oziroma posledicah plana na ta območja da ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku celovite presoje vplivov na okolje.

Po 101. a členu ZON ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku preverjanja planov, za katere je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, določi plane, za katere je treba izvesti presojo sprejemljivosti. Za plane, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, se štejejo plani:

- ki obsegajo ta območja ali bi izvedba plana lahko na njih vplivala,
- s katerimi se določajo ali načrtujejo posegi v naravo iz prve in druge alineje prvega odstavka 101.d člena tega zakona.

101. d člen ZON določa, da minister zaradi določitve planov in posegov v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, določi posege v naravo,

- ki lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- za katere je treba še preveriti, če lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- ki ne morejo pomembno vplivati na varstvene cilje teh območij.

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11) določa vsebino in podrobnejšo metodologijo presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na zavarovana območja, posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvenega območja, ter posege v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na ta območja. Ti posegi so po posameznih območjih rabe prostora navedeni v prilogi 2 citiranega pravilnika, in sicer (za območja gozdov):

- Gradnja gozdnih cest ter grajenih gozdnih vlak in stalnih žičnic,
- Postavitev ograj ali obor v gozdnem prostoru,
- Postavitev mrhovišč,
- Postavitev lovske preže,
- Postavitev krmišč.

Ministrstvo, pristojno za okolje, sprejme odločitev o obveznosti izdelave presoje sprejemljivosti planov in sprejema druge odločitve v postopku celovite presoje vplivov na okolje na podlagi mnenj organizacije, pristojne za ohranjanje narave.

Po 115. in 116. členu ZON naloge organizacije, pristojne za ohranjanje narave, opravlja Zavod RS za varstvo narave.

- C. če ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, oceni, da bi lahko izvedba plana pomembneje vplivala na okolje.

Merila za ocenjevanje verjetnih pomembnejših vplivov plana na okolje so določena z Uredbo o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. l. RS 9/09).

- D. Ne glede na citirane določbe se na podlagi 4. odstavka 77. člena ZVO-2 celovita presoja vplivov na okolje ne izvede za plan, izdelan na podlagi plana, za katerega je bila že izvedena celovita presoja vplivov na okolje, če za planirane posege niso določeni novi ali podrobnejši izvedbeni pogoji, če ne vsebuje novih posegov ali ne zajema novih območij glede na plan, na podlagi katerega je pripravljen.

Kot sledi iz 5. in 6. odstavka 77. člena ZVO-2, pripravljavec plana pred začetkom njegove priprave ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja, pošlje obvestilo o svoji nameri, ministrstvo pa odloči o tem, ali je treba za plan izvesti celovito presojo vplivov na okolje, pri čemer se o tem predhodno posvetuje tudi z ministrstvi in organizacijami, pristojnimi za področja, na katera bi plan lahko pomembno vplival.

Ministrstvo z javnim naznanilom na osrednjem spletnem mestu državne uprave obvesti tudi javnost, ali bo za plan izvedena celovita presoja vplivov na okolje.

III.

(ugotovitve postopka)

Ministrstvo je proučilo vlogo, priložen osnutek GGN in predpise o gozdnogospodarskem načrtovanju ter ugotovilo, da GGN poleg splošnega opisa GGE, prikaza funkcij gozdov, opisa stanja gozdov, analize preteklega gospodarjenja z gozdovi in orisa zakonitosti razvoja gozdov vsebuje cilje, usmeritve in ukrepe, med katerimi so:

- splošne usmeritve in usmeritve za
 - krepitev in usklajitev funkcij gozdov
 - razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali
 - delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

- delo s požarno ogroženimi gozdovi
- delo s semenskimi objekti
- tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic
- presojo posegov v gozd in gozdni prostor
- ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih
- ukrepi:
 - možni posek
 - potrebna gojitvena in varstvena dela
 - ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali
 - ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov
 - graditev gozdnih prometnic.

GGN vsebuje tudi ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi GGE, načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih, usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij in prostorski del.

A.

Ministrstvo ugotavlja, da se z GGN ne določa ali načrtuje izvedbe posegov v okolje, navedenih v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, za katere je obvezna izvedba presoje vplivov na okolje (Pogozditev, osnivanje gozdne plantaže ali krčitev gozda na površini nad 30 ha, oznaka A.III.1), niti posegov, za katere se obveznost presoje vplivov na okolje ugotavlja v predhodnem postopku (Pogozditev, osnivanje gozdne plantaže ali krčitev gozda na površini najmanj 15 ha pri pogozditvi, osnovanju gozdne plantaže ali krčitvi in na površini 5 ha ali več, ko je poseg krčitve na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave, oznaka A.III.2).

- Krčitev gozda ne obsega poseka na golo zaradi obnove gozda in predstavlja odstranitev vsega drevja zaradi spremembe namembnosti zemljišča.
- Pogozditev predstavlja vzpostavitev gozdnega nasada na površini, kjer prej gozda ni bilo, in ne obsega obnove gozdov s sadnjo.
- Gozdna plantaža predstavlja nasad drevja na kmetijskem zemljišču in ne šteje za gozd.

Ti posegi zato niso predmet načrtov za gospodarjenje z gozdovi.

Graditev gozdnih prometnic ne šteje za poseg v okolje po citirani uredbi, saj so v Prilogi 1, Poglavju F Prometna infrastruktura, navedene le avtoceste, hitre ceste, glavne in regionalne ceste. Žičniške naprave so poseg v okolje le, če so namenjene prevozu potnikov. Železniške proge in plovne poti za transport lesa po predpisih o gozdovih v RS ne štejejo za gozdne prometnice in zato niso predmet načrtovanja v gozdarstvu.

Zavod za gozdove Slovenije v svoji vlogi ne zahteva, da ministrstvo o obveznosti izvedbe celovite presoje odloči na podlagi 4. odstavka 77. člena ZVO-2, ki velja za plane, izdelane na podlagi planov, za katere je bila že izvedena celovita presoja vplivov na okolje, zato ministrstvo navedb iz vloge glede nadrejenega plana, GGN GGO Celje 2021-2030, ni preverjalo in se do njih ne opredeljuje.

B.

Zavod RS za varstvo narave, OE Celje, v svojem mnenju št. 3563-0502/2023-5 z dne 29. 7. 2024 navaja, da območje GGN sega v posebni varstveni območji po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16 in 47/18):

- SI3000029 Mrzlica
- SI3000083 Ocvirkova jama
- SI3000314 Bistrica pri Libojah
- SI3000362 Reka pri Grajski vasi
- SI5000026 Posavsko hribovje

in v zavarovana območja narave:

- naravni spomenik Krvavica po Odloku o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec (Uradni list RS, 77/98) in
- naravni spomeniki po Odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec, (Uradni list RS, 78/98).

Nadalje navajajo, da so za GGN izdelali naravovarstvene smernice, v katerih so podali splošne in konkretne varstvene usmeritve za varstvo posebnih varstvenih območij (območij Natura 2000)

s podrobnimi varstvenimi cilji in ukrepi iz Prilog A in B Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023–2028 (Sklep vlade št. 35600-4/2023/5 z dne 4. 10. 2023) ter varstvene režime in pogoje za varstvo zavarovanih območij.

Po temeljitem pregledu osnutka GGN ugotavljajo, da se v skladu z določili 13.a člena Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18) organizacija, pristojna za ohranjanje narave, v mnenju o uvedbi postopka presoje sprejemljivosti planov opredeli do ustreznosti upoštevanja naravovarstvenih smernic v osnutku načrta, in da je v osnutku GGN ustrezno integrirana vsebina naravovarstvenih smernic. V osnutku GGN se posegov, za katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje po ZVO (krčitve gozda nad 30 ha oz. uvedba predhodnega postopka za krčitve na površini 5 ha ali več na varovanih območjih) podrobneje ne določa oz. načrtuje. Gozdne prometnice so načrtovane le okvirno, brez navedbe konkretnih tras in njihovih dolžin. Gozdne prometnice se bodo v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja presojale v okviru presoje sprejemljivosti posegov v naravo na podlagi določil 105.a člena ZON in 3. odstavka 42. člena Pravilnika. Ocenjujejo, da GGN ne bo pomembno vplival na varovana območja in varstvene cilje teh območij, zato menijo, da presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja ni potrebno izvesti.

Ministrstvo je proučilo citirano mnenje ZRSVN in se strinja, da GGN ne bo pomembno vplival na varovana območja in njihove varstvene cilje, zato presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe GGN na varovana območja narave ni treba izvesti.

Na podlagi drugega odstavka 77. člena ZVO-2 celovita presoja vplivov na okolje za GGN zato ni obvezna.

C.

Ministrstvo je skladno s šestim odstavkom 77. člena ZVO-2 za mnenje o verjetnosti pomembnih vplivov izvedbe GGN dne 5. 7. 2024 zaprosilo tudi Ministrstvo za kulturo in Direkcijo RS za vode, ki sta pristojna za področji, na kateri bi GGN lahko pomembno vplival (varstvo kulturne dediščine, upravljanje z vodami), pri čemer je upoštevalo določbe 9. člena Zakona o gozdovih, po katerih morajo biti v gozdnogospodarskem načrtu upoštewane tudi usmeritve za kulturno dediščino v gozdnem prostoru in vodnogospodarski pogoji. Zaprošena sta bila, da pri izdaji mnenja upoštevata merila glede značilnosti GGN in njegovih vplivov ter območja, ki bi lahko bila prizadeta zaradi teh vplivov, njihov pomen ter ranljivost, skladno z 2. členom Uredbe o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. list RS 9/09; Uredba o merilih) in opozorjena, da bo ministrstvo pri odločitvi o uvedbi postopka celovite presoje vplivov na okolje upoštevalo le mnenja, ki so utemeljena s temi merili.

Ministrstvo za kulturo je izdalo mnenje št. 340-8/2023-3340-3 z dne 19. 7. 2024, iz katerega sledi, da se v GGE nahaja več enot kulturne dediščine. V poglavje 6.2.2. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov so ustrezno vključene splošne usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine. Podrobne usmeritve povzemajo v celoti kulturnovarstvene usmeritve, ki jih je pripravil ZVKDS OE Celje. Kljub nekaterim pomanjkljivostim v osnutku GGN verjetno pomembnih vplivov njegove izvedbe na kulturno dediščino v svojem mnenju ne ugotavljajo, zato ministrstvo ocenjuje, da verjetno pomembnih vplivov na kulturno dediščino izvedba GGN ne bo imela.

Direkcija RS za vode (DRSV) je izdala mnenje št. 35025-21/2024-2 z dne 27. 8. 2024, iz katerega sledi, da bi izvedba GGN lahko pomembno vplivala na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

Ker z usmeritvami za krčenje gozdov GGN in določanjem prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest in vlak predstavlja osnovo za izvedbo posegov v okolje, ker omogoča ali dopušča izvedbo teh posegov na ranljivih območjih, ki jih lahko ogroža škodljivo delovanje voda in s tem povečuje verjetnost naravnih nesreč, in na varstvenih območjih, kjer bi ti posegi lahko vplivali na zdravstveno ustreznost voda ali na njeno količino, se je citiranemu mnenju Direkcije RS za vode pridružilo tudi ministrstvo, ki je ugotovilo, da bi bilo na podlagi tretjega odstavka 77. člena ZVO-2 za GGN zato treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje.

Skladno z določbami 9. in 146. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljevanju: ZUP) je ministrstvo Zavod za gozdove Slovenije, OE Celje, dne 20. 9. 2024 pisno seznanilo z dejstvi in okoliščinami, pomembnimi za odločitve v postopku celovite presoje vplivov na okolje, kot izhajajo iz citiranega mnenja DRSV. Pozvalo ga je, da se najkasneje v roku 21 dni od prejema tega poziva opredeli do zgoraj navedenih

ugotovitev, predloži vse morebitne dokaze, nova verodostojna dejstva pa navede in utemelji. Zaradi razjasnitve vseh okoliščin je ministrstvo dne 24. 9. 2024 organiziralo sestanek s predstavniki DRSV, Zavoda za gozdove Slovenije in Ministrstva za kmetijstva, gozdarstvo in prehrano. Zapisnik tega sestanka s št. 35409-81/2024-2570-11 je bil posredovan dne 26. 9. 2024 tudi na e-naslov Zavoda za gozdove Slovenije, OE Celje.

Zavod za gozdove Slovenije, OE Celje, je ministrstvu dne 4. 10. 2024 posredoval dopis »Opredelitev do dejstev in okoliščin, ki so navedena v dopisu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo v zvezi z odločitvijo glede obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje v postopku sprejemanja gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Marija Reka 2024 – 2033«, v katerem navajajo, da se z mnenjem ministrstva in DRSV ne strinjajo ter podajajo dodatne obrazložitve:

Pri pripravi osnutka GGN so bile uporabljene karte skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je leta 2020 pripravil DRSV in so dostopne na spletni strani DRSV. Med njimi ni bilo slojev za vodna in priobalna zemljišča. Opozarjajo, da večina kart ogroženih območij (plazljiva, erozijska, plazovita) predstavlja zgolj strokovne podlage v merilu 1:250.000, saj jih skladno z 83. členom Zakona o vodah ni sprejela Vlada RS, zato je njihova povezava z omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o vodah, kot jih v mnenju uporablja DRSV, vprašljiva. Vse karte ogroženih območij v merilu 1:25.000, ki so izpostavljene v mnenju DRSV, v času oddaje načrta še niso bile dostopne za uporabo, saj so skladno s portalom e-vode dostopne od 21.8.2024, zato pri izdelavi osnutka GGN niso mogle biti uporabljene.

Glede območij krčenja gozdov pojasnjujejo, da Karta 8 (Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda) v prostorskem delu GGN prikazuje, skladno z merili, območja gozdov, kjer krčenje gozdov ni dovoljeno, območja, kjer krčenje praviloma ni dopustno in območja, kjer je krčenje gozdov dovoljeno. S tem GGN ne dovoljuje krčenja, ampak zgolj prikazuje območja dopustnosti krčenja na podlagi meril:

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno so gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- o gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- o sklenjena območja gozdov;
- o plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- o potencialna erozijska območja, kjer veljajo zahtevni zaščitni ukrepi

Krčitve gozdov se izvedejo na podlagi vloge lastnika, pridobitve vseh mnenj in soglasij v posebnem postopku, v katerega je na ogroženih območjih vključena DRSV kot mnenjedajalec. Poleg tega GGN GGE jasno opredeli tudi usmeritve za bodoče posege v prostor, ki so vključene v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor. V tem poglavju so navedena tudi merila in usmeritve za dopustnost krčenja gozdov, med katerimi so jasno zapisane tudi omejitve oz. prepoved krčenja na ogroženih območjih. Jasno je med drugim zapisano, da:

- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- je potrebno za krčitve na plazljivem območju, od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

Na podlagi zgoraj zapisanega menijo, da GGN GGE vsebuje ustrezne varovalke, ki onemogočajo oz. ne dopuščajo izvedbe krčitev in drugih posegov na ranljivih območjih, ki jih lahko ogroža škodljivo delovanje voda.

V prostorskem delu so na kartah 9b in 9c prikazana območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami oz. gozdnimi vlakami. Obe karti zgolj prikazujeta območja, ki z vidika gospodarjenja z gozdovi niso zadosti odprta, ne predstavljata pa podlage za izvedbo gradnje gozdnih cest oz. gozdnih vlak. Prikazana območja predstavljajo gozdove, ki so zelo slabo odprti z gozdnimi cestami in vlakami in bi bila z vidika ekonomičnosti gospodarjenja gradnja gozdnih cest in vlak potrebna, ni pa z načrtom določeno, da se bo tu gradnja dejansko izvedla. V načrtu je na str. 77, poglavje 6.2.6 »Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic« med drugim navedene »Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1)«, kjer je v prvem odstavku zapisano, da je potrebno za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda. V nadaljevanju so naštet

primeri, v katerih je potrebno pri gradnji pridobiti soglasje/mnenje. Med primeri so naštet tudi varstvena in ogrožena območja. To pomeni, da v kolikor ne bo izdano pozivno soglasje/mnenje, se gradnja gozdne ceste ali vlake, na predmetnih prednostnih območjih ne bo izvedla, kar pomeni, da cilj ohranjanja dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanja in uravnavanja vodnih količin ne bo ogrožen.

Ministrstvo je ponovno proučilo vlogo ter dodatna pojasnila Zavoda za gozdove Slovenije in ugotovilo, da je verjetnost pomembnih vplivov izvedbe GGN na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ob upoštevanju usmeritev DRSV, majhna. Pri tem je upoštevalo tudi sklepe sestanka z dne 24. 9. 2024, po katerih bo za kakovost GGN in njegovo skladnost s predpisi, vključno z upoštevanjem »vodnogospodarskih pogojev«, skrbelo ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, skladno z Zakonom o gozdovih, ki bo lahko ta namen pred sprejemom GGN zahtevalo mnenje DRSV, da je GGN z vidika upravljanja z vodami sprejemljiv. Verjetnost pomembnih vplivov izvedbe GGN na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda je zato majhna.

Kot sledi iz prej citiranega mnenja ZRSVN, izvedba GGN tudi na naravne vrednote in biotsko raznovrstnost ne bo imela pomembnega vpliva, s čimer se ministrstvo strinja.

Ministrstvo ocenjuje, da izvedba GGN ne bo imela pomembnega vpliva iz drugih vidikov, kot so varovanje zdravja ljudi, raba drugih naravnih virov ter na podnebne spremembe (blaženje in prilagajanje). Pri slednjih upošteva, da se nacionalni cilji, politike in ukrepi in usmeritve Celovitega nacionalnega podnebno energetskega načrta RS (št. 35400-18/2019/22 z dne 28. 2. 2020), ki se nanašajo na gozdove in gozdarstvo), za nivo GGE presplošni, saj se nanašajo na območne gozdnogospodarske načrte in na Operativni program za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa. GGN zato ne šteje kot načrt, ki je pomemben »za vključevanje okoljskih vidikov« ali za »izvajanje okoljske zakonodaje Evropske skupnosti«, kar je eno od meril iz Uredbe o merilih. Drugi okoljski vidiki ali okoljska zakonodaja Evropske skupnosti, ki bi se nanašala na gozdove, ministrstvu niso znani.

Ministrstvo zato sledi predlogu Zavoda za gozdove Slovenije in ob upoštevanju značilnosti GGN in njegovih vplivov ter značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov GGN, njihovega pomena in ranljivosti, ocenjuje, da verjetno pomembnih vplivov na okolje izvedba GGN ne bo imela. Na podlagi tretjega odstavka 77. člena ZVO-2 izvedba celovite presoje vplivov na okolje zato ni obvezna.

Ker obveznost celovite presoje vplivov na okolje ni obvezna niti po drugem niti po tretjem odstavku 77. člena ZVO-2, je ministrstvo odločilo, kot je navedeno v 1. točki izreka te odločbe.

IV. (Stroški)

Na podlagi 2a. alineje 1. odstavka 23. člena in 4. alineje 1. odstavka 24. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO) je izdaja te odločbe oproščena takse.

V skladu z določbami petega odstavka 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo potrebno v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

S tem je odločba utemeljena.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa se lahko sproži upravni spor in sicer z vložitvijo tožbe v roku 30 dni po vročitvi te odločbe na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, Ljubljana. Tožba se lahko vloži neposredno pri navedenem sodišču ali pošti.

Postopek vodila:
Katarina Celič
sekretarka

dr. Tanja Pucelj Vidović
vodja Sektorja za okoljske presoje